

Granska din tidning

Vänj eleverna vid att följa nyhetsflödet, utrikes, inrikes och lokalt – med ett kritiskt öga! Detta kan ses som en baskurs inför ditt reportage-, personporträtts eller debattartikelskrivande. Här får ni chansen att fördjupa er i allmän mediekunskap.

Kritisk granskning

Dagens nyhetsrapportering blir alltmer mångfacetterad, på gott och ont. Genom våra datorer och mobiler bombarderas vi av nyhetsinslag av varierande "kvalitet". Det goda är att vi får massor av information och att den kommer från många olika källor. För att ta emot den här informationen ställs stora krav på vår förmåga att kritiskt avläsa alla budskap. Det onda med den här utvecklingen är naturligtvis att mycket av informationen är av låg kvalitet och bakom den döljer sig ofta personliga, ekonomiska och politiska intressen.

Här följer några tips till dig som vill bli en kritisk granskare, en person som är driven i ämnet medie- och informationskunnighet (MIK).

Övning: Välj varsin artikel och granska den

Ställ dig alltid två enkla frågor: Vem har skrivit detta (Vem säger detta)? Varför är det här skrivet (Vilket är syftet)? Besvara frågorna.

A. I seriös journalistik hittar du alltid källan. I en tidning har artikeln undertecknats av en person. Vanligtvis hittar du både telefonnummer och e-postadress till journalisten. Du kan kontakta personen i fråga. På många håll på nätet är tvärtom anonymitet själva idén! Den som kommer med meddelanden ska kunna gömma sig bakom anonymiteten och aldrig behöva stå till svars för det som skrivs.

B. Vi är ofta svaga för argument som överensstämmer med våra egna åsikter. När vi läser något som vi gillar tappar vi lätt våra kritiska glasögon. Alltså: Hör du något som du tycker låter bra så var extra kritisk. Hör du något du ogillar så tänk efter om det kanske ligger något i det du läser eller lyssnar till. Hur står det till med nyheterna du valt?

C. När du läser eller lyssnar till något och du reagerar, stanna upp och undersök. En bra metod är att kopiera det som sägs och googla det. Citat från någon eller siffror kan vara givande. Det kan leda till en ganska intressant spaning. Hittar du inget på det direkta citatet försök med liknande uttryck. Testa!

D. I traditionella medier finns alltid en ansvarig utgivare. Personen i fråga är ansvarig för det som skrivs/sägs i tidningen eller programmet. Det gäller att följa både lagar och regler. Lagarna hittar du i exempelvis grundlagarna Tryckfrihetsförordningen (TF) och Yttrandefrihetsgrundlagen (YGL). Den första gäller tryckta medier, den andra radio, tv, webbplatser och databaser.

Unga Journalistpriset 2022

Årskurs 7 – 9

Etiska regler för medierna finns i [publicitetsreglerna](#). Detta är självpåtagna regler för att journalistiken ska ta hänsyn till vanliga människor. Mer om de här reglerna kan du läsa här: [Länk till Medieombudsmannen](#).